

Het strengste asielbeleid ooit – volgens de Bijbel

Nederland wordt op nationaal niveau geconfronteerd met diverse uitdagingen die je kunt aanduiden als een *crisis*. Het woord “crisis” heeft iets benauwends, je wilt ervan verlost worden. Hoewel je dit in de politiek nooit zeker weet, want er bestaan verborgen agenda’s. In elk geval is duidelijk dat we in Nederland een serieus probleem hebben met de opvang van asielzoekers. Nederland heeft een nationale cultuur die sterk is beïnvloed door het christendom. De over het hele land verspreide kerktorens symboliseren dit bij uitstek. Christelijke waarden en normen zijn ons niet vreemd. Daarvan is nog altijd veel herkenbaar in de Nederlandse politiek en het openbaar bestuur. In de oorsprong van Nederland als natie heeft meegespeeld dat ons land gastvrijheid bood aan vluchtelingen, waaronder belijders van het protestantse geloof met een vreemde nationaliteit en Joden. Nederland werd bevrijd van het juk van de Spaanse, rooms-katholieke tirannie. In ons nationale volkslied is dit helder verwoord. Actueel is dat vier politieke partijen een coalitieakkoord hebben gesloten met daarin opgenomen, wat zij zelf noemen “het strengste asielbeleid ooit”. Dit komt neer op het op alle mogelijke manieren beperken van de asielinstroom en van steun aan vreemdelingen die in ons land verblijven. Maar de HERE leert ons in zijn Woord een ander streng asielbeleid.

Vlak voordat het volk Israël het beloofde land binnentrekt, houdt Mozes een indrukwekkende toespraak. Daarin komt heel veel langs, maar opmerkelijk vind ik hoe hij ter sprake brengt de positie van vreemdelingen - van asielzoekers, vluchtelingen. Dit gebeurt tweemaal. Daarin zit een herhaling en een verdieping. Duidelijk is dat dit een belangrijk onderwerp is. Mozes verklaart over de HERE: “Die de vreemdeling liefheeft door hem brood en kleding te geven” (Deut. 10:18). Uiteraard impliceert deze uitspraak een opdracht voor de Israëliet. Als het volk zal wonen in het land dat overvloedig van melk en honing en waar de HERE zal voorzien in de graanoogsten, waar het volk het aan niets zal ontbreken, zullen de Israëlieten de vreemdeling voorzien van alles voor een eervol bestaan. Israëliet en vreemdeling hebben dezelfde Schepper en dezelfde Vader. Mozes voegt eraan toe: “U zult het recht van de vreemdeling niet buigen” (Deut. 24:17). Dat heeft in elk geval betrekking op zijn vorige uitspraak. Mozes heeft er eerst op aangedrongen de HERE te gehoorzamen, hij wijst op zijn majesteit. Alles behoort Hem toe. Hij is groot, sterk en geducht. Zo heeft Hij zich geopenbaard. De HERE trekt zich het lot aan van de sociaal kwetsbaren, waaronder de vreemdeling, de vluchteling. Brood en kleding zijn eerste levensbehoeften voor ontheemden. De HERE is barmhartig, Hij heeft het zwakke lief en komt op voor wie geen helper heeft.

Inhoud

Meditatie 89
Dr. H. Post, Veenendaal

Conferentie van de Vrienden van Kohlbrugge 90
Dr. ds. B.H. Weegink, Katwijk Z-H

Alexander Poesjkin – zijn boodschap voor vastgelopen mensen (VII) 92
Dr. H. Klink, Hoornaar

Kohlbrugges contacten met de adellijke familie Van Tuyll (I) 95
H. Boele, Hendrik Ido Ambacht

Een woord van A.J.Th. Jonker (1851-1928)

Wanneer de “Christenen” zó sterk, zó wezenlijk naar God verlangden als de eergierigen eer en de geldgierigen geld begeren, hoe geweldig zou het Koninkrijk der hemelen doorbreken in de wereld!

Het is een belangrijke taak van de koning, niet alleen in Israël, maar in heel het oude Midden-Oosten, de zwakken, kwetsbaren en hulpelozen in de samenleving te beschermen en erop toe te zien dat hun recht wordt gedaan, zoals verwoord in Psalm 72.

Israël heeft het beloofde land absoluut niet verdiend. De HERE verlangt als antwoord dat Hij wordt vereerd. Dat gebeurt door het besnijden van hun geest, en door hun denken en keuzes te laten disciplineren door de Wet. Mozes geeft een concrete toepassing. Het is eigen aan de menselijke natuur om voor jezelf te zorgen, om aandacht aan je persoonlijke belangen te geven. Maar Mozes roept het volk op in plaats daarvan Gods voorbeeld te volgen. Hij vermaant. Zorg voor de kwetsbaarste mensen in je gemeenschap, de weduwen, de wezen en in het bijzonder de vreemdelingen. Je weet uit eigen ervaring wat het is om als vreemdeling te moeten overleven. Je hebt je ouders erover horen spreken - hoe het leven was in Egypte. Nu je het land binnentrekt dat de HERE jullie geeft om er te wonen, behoort je mee te leven met hen die dit moeten missen. Eerbiedig de rechten van vreemdelingen. De oproep van Mozes lees ik als een actuele oproep aan het volk van Nederland. Laten de christenen zich geroepen weten naar de Wet van de HERE om te gaan met asielzoekers en een voorbeeld te zijn voor onze landgenoten en laat de kerk geestelijk leiding geven. Asielzoekers hebben recht op een eerlijke, fatsoenlijke behandeling. De Wet die de HERE geeft, verbiedt aan het recht van vreem-

delingen tekort te doen,

Jezus Christus zag het als zijn roeping de Wet te vervullen. In zijn grote eindrede spreekt Hij over zichzelf als “de Zoon des mensen” die zal komen in zijn glorie als Overwinnaar van het kwade en als rechtvaardige Rechter. Hij zal zitten op zijn troon. Voor Hem zullen al de volken bijeengebracht worden, Hij zal ze van elkaar scheiden zoals de herder de schapen van de bokken scheidt. Jezus zal de schapen rechts van zich plaatsen, de bokken links. Hij zal tegen de groep aan zijn rechterzijde zeggen: “Jullie zijn door Mijn Vader gezegend, kom en neem deel aan het Koninkrijk ... Want ... Ik was een vreemdeling en jullie namen Mij op” (Mat. 25:31-35), De schapen zijn degenen die de goede werken hebben gedaan die Jezus opsomt. Die deden ze voor de Koning. Zij hebben de Mensenzoon te eten en te drinken gegeven, zij hebben Hem gehuisvest, Hem als vreemdeling opgenomen in hun familie. Dat wil zeggen, zij hebben gastvrijheid betoond aan de asielzoekers. Zij zijn de rechtvaardigen. Hun asielbeleid is gekenmerkt door gerechtigheid. Zij hebben niet toegegeven aan vreemdelingenhaat en egoïsme. Want zij houden van de HERE met heel hun hart en heel hun ziel. Het is voortdurend hun vreugde geweest de Wet van hun Heer na te leven en de naaste lief te hebben. Voor zichzelf zijn ze streng geweest. Laat dit het strengste asielbeleid ooit worden!

H. Post, Veenendaal

Conferentie van de Vrienden van Kohlbrugge

‘De Geest doorbreekt de grenzen’. Deze woorden uit het tweede couplet van het Opwekkingslied ‘Samen in de naam van Jezus’ vormden het thema van de jaarlijkse bijeenkomst van de Kohlbrugge vrienden, die doorgaans op een zaterdag in de voorzomer plaatsvindt. Op 25 mei 2024 trokken we opnieuw naar de ‘vrijstad’ Vianen om in de Grote Kerk ’s middags twee godsdienstige onderwerpen te bespreken en het contact met elkaar te onderhouden.

Een stabiel aantal mensen, ditmaal was er een lichte groei, voegde zich in een sfeer die als informatief en verrijkend kan worden geduid. Het is een bindingsmoment in de Vriendenkring, zo ken je elkaar. De opbouw van het programma verliep zoals gehoopt. Aan het begin de memorie van de ontslapenen. En tussen de beide lezingen, ze besloegen elk drie kwartier, was er een half uur pauze voor bezinning, ontmoeting en

lafenis in een gezellige sfeer. Ook was er aandacht voor uitgestalde lectuur. Het echtpaar (Rien en Maria) Molenaar uit Rouveen verzorgde het antiquariaat; het zou fijn zijn wanneer het voor hen volgend jaar opnieuw mogelijk is. En de kijk op nieuwe literatuur werd verzorgd door dhr. H. (Henk) Koppejan namens Boekhandel Smit uit Gouda. Ook hij deed goede zaken. Organist P.W. (Piet) van de Wege begeleidde de zang en speelde diverse melodieën bij wijze van intermezzo. Vrijwilligers en ambtsdragers van de kerkelijke gemeente zorgden voor de koffie en thee (die werd aangeboden) en ze regelden ook de weergave en uitzending van het programma. Voor de pauze was er onder het zingen van het lied ‘Roep uit aan alle stranden het evangeliewoord’ de collecte die ditmaal € 417,60 opbracht; het bedrag zal inmiddels door overmakingen zijn aangevuld. Ds. H. (Henk) Ottema uit Achterberg leidde het programma vanachter de litur-

gietafel, waar het antependium in de kleur van het kerkelijk jaar hing. Zijn voorlezing uit Handelingen 1:4-8 over de belofte van de Geest en het getuigenis in de zending sloot aan bij de pinksterweek. Voor het gebed werden de coupletten 4 en 11 van Psalm 72 (berijming 1773) gezongen. Staande volgde de indrukwekkende herdenking van de ontslapenen, voor zover hun namen aan het bestuur waren bekendgemaakt. Uit onze vriendenkring werden genoemd:

dhr. P.J. Blok te Ameide
dhr. M. den Admirant te 's-Gravenhage
mw. F.W. van Werkhoven-Vlasblom te Rotterdam
mw. J. Klok te Putten
dhr. W. van Ommen te Ommen
dhr. A.P.J. Abrahamse te Ouderkerk aan den IJssel
dhr. J.C.J. Versteeg te Harskamp

Maarten den Admirant was vaste medewerker van het blad 'Ecclesia' en Wim van Ommen, weduwnaar van onze vroegere secretaris Geuvertje van Ommen-Middelkoop, was penningmeester. Na een moment van stilte klonken de verzen 1 en 4 uit Gezang 112 (NHB) 'Een naam is onze hope, een grond heeft Christus' Kerk'.

Sprekers op deze middag waren dr. B.J. (Bart Jan) Spruyt (historicus en docent kerkgeschiedenis aan het Hersteld Hervormd Seminarie) en ds. dr. H. (Huib) Klink (predikant te Hoornaar, redacteur van dit blad en voorzitter van de Vriendenstichting). Het thema van de lezing van dr. Spruyt was 'Kohlbrugge en zijn internationale contacten'. Dr. Klink hield een referaat over 'Alexander Men'.

Dr. Spruyt schetste Kohlbrugge als een godgeleerde die in Nederland niet welkom was en dominee werd in een kleine gemeente in Duitsland. Toch was zijn actieradius niet beperkt. Hij legde contacten in Bohemen en Moravië (nu Tsjechië), delen van het toenmalige rooms-katholieke Oostenrijkse keizerrijk, waar al vroeg een reformatie was begonnen. Denk hierbij aan Jan Hus (die als ketter werd verbrand) en de Hernhutter Broedergemeente (die zich later in Zeist vestigde). Kohlbrugge maakte met schoonzoon Böhl in oktober 1864 een reis naar die landstreken. Ze konden elkaars spreektaal niet verstaan, maar wel de geloofstaal. Het raakte hem hoe men er de volgzzaamheid en liefde bewaard had na eeuwen van achterstelling en vervolging, waarin de gemeenten verstrooid en verzwakt waren. Na terugkeer stelde Kohlbrugge dat de reis aanleiding gaf om zijn preken over te zetten in een postille in hun taal, ook om de armoede te lenigen en in de geest van de Poolse

Johannes à Lasco een kerkorde en formulieren te initiëren die net als in de Palts op de gereformeerde belijdenis zouden zijn gestoeld. Er kwam een tegenbezoek in Elberfeld. Het contact leidde tot een ervaring in de Boheemse kerk in de negentiende eeuw. Ook bracht de geestelijke, morele en financiële steun wederkerigheid en wisselwerking. Kohlbrugge had de Boheemse invloed naar Nederland gebracht. Men begon Johannes Hus te lezen. Tsjechische preken werden in het Nederlands vertaald en in het 'Amsterdamsch Zondagsblad' van de predikanten Eijkman en Lütge verschenen artikelen. Ook is later steun gegeven aan de protestantse theologische faculteit van de Praagse Karelsuniversiteit. De Geest doorbrak grenzen en zorgde voor doorwerking van het getuigenis.

Dr. Klink haalde in zijn referaat na eerder Pavel Florensky opnieuw een onbekend persoon naar voren: de Russisch-orthodoxe theoloog en priester Alexander Men. Op het beeldscherm werden foto's getoond uit zijn leven dat zich afspeelde tussen 1935 en 1990. Van Joodse komaf werd hij in het geheim gedoopt, op aandrigen van zijn moeder die christen was geworden. De priester die hem het sacrament toediende, moet bij die gelegenheid Simeonswoorden hebben gesproken: deze jongen zou veel mensen tot Christus brengen. Van jongs af aan leidde hij een ingekeerd en spiritueel leven. Ondanks verdrukking ademde hij in een onbevangen en aansprekend geloof. De Russische orthodoxie weet krachtig haar liturgie en riten te bewaren, maar heeft een nationalistisch karakter waarin het eigen verleden wordt verheerlijkt. Alexander Men, die breed onderlegd was en in verschillende disciplines als een geleerde gold, sprak juist vanuit zijn pastorale inslag een persoonlijke boodschap. Hij wilde God voelbaar maken voor het hart dat honger heeft. Hij schaamde zich niet voor het getuigenis dat in de levende Christus het beste van de wereldgodsdiensten te tasten is. Net als toen vragen mensen ook nu naar waarheidsbeleving. Hij gaf levensbrood in voordrachten achter de kathedraal en had uitstraling in mediaprogramma's. Voor en na de val van het communisme was hij een vraagbaak en inspirerend figuur voor veel zoekende jonge mensen. Op brute wijze kwam er een einde aan zijn leven. Het werd niet duidelijk wie hem heeft omgebracht, maar de priester en vooral de mens Alexander Men spreekt nadat hij gestorven is. Hij is er een voorbeeld van hoe de Geest van God mensen naar de schatten van Christus leidt.

De tekst van de beide referaten verschijnt straks in *Ecclesia*. En wie de conferentie wil nazien op Internet kan naar <https://www.ecclesianet.nl/posts/livestream->

conferentie-25-mei-2024 of <https://www.youtube.com/watch?v=sef3w0-ob4g> gaan.

In de slotfase van de conferentie was er gelegenheid tot het stellen van vragen aan de sprekers. Waarom is het huidige Tsjechië na vroegere Boheemse ervaring zo geseculariseerd? Het geloofsleven heeft door het communisme, dat initiatieven afsloeg en door de latere economische bloei door de verleiding van het kapitalisme veel te verduren gehad. Stilte en rust voor de geloofsoverdracht zijn er dan niet. Zelf ervaren we in de Westerse cultuur ook een kerkelijk-godsdienstige achteruitgang of teloorgang. Bij Alexander Men zouden we bijna de vraag stellen hoe deze Rus zich zou verhouden tot het Rusland van nu. Heeft hij de theologie van Kohlbrugge gekend? Dat zou zomaar kunnen, want er is wel geloofsverwantschap. Het is ook voor nu belangrijk om met het authentieke van het evangelie paraat te staan, misschien is het nog lang wachten totdat de tijd en cultuur rijp zijn om

gedegen antwoorden te ontvangen. Zelf oprecht gelovig zijn, standvastig bij de beloften en opdrachten blijven en je rekenschap geven van het feit dat reacties soms heel afwijzend kunnen zijn.

Na het dankgebed door de voorzitter werden drie coupletten gezongen van 'Wees blij te allen tijde, verheug u in de Heer', een Schriftberijming van Filippienzen 4:4-9 die was getoonzet op de Augsburgse melodie van het liedboekgezag 'Is God de Heer maar voor mij'. Een geslaagde conferentiemiddag is voorbij, met dank aan alle medewerkers, bezoekers en volgers. De vriendenkring van Kohlbrugge, die zich concentreert op de geestelijke erfenis van de Elberfeldse theoloog die de rechtvaardiging van de goddeloze leert, heeft nog steeds zijn plaats in de samenleving. En de waarde van zijn gedachtegoed wordt vergroot wanneer telkens ook met hem verwante onderwerpen aan de orde komen.

Barend H. Weegink, Katwijk Z-H

Alexander Poesjkin – zijn boodschap voor vastgelopen mensen (VII)

Een van de bekendste gedichten van Alexander Poesjkin is het gedicht 'Ik heb een monument opgericht', dat hij een jaar voor zijn dood maakte. Daarin laat Poesjkin zijn blik gaan over de toekomst en spreekt het vermoeden uit dat hij na zijn sterven in tal van landen gelezen en geëerd zal worden. Hij legt uit waarom dat zo is en geeft aan hoe hij zelf in het leven heeft gestaan en in welke geest hij zijn dichtwerk tot stand heeft gebracht.

De laatste regel heeft iets verrassends. Teneinde daar een indruk van te krijgen, geef ik de laatste strofes van het gedicht in de Nederlandse vertaling weer, ook al is de slotregel regel niet helemaal gelukkig vertaald:

*De liefde van het volk zal hierom lang beklijven:
Gevoel ligt in mijn lied, het goede joeg ik na.
Mijn tijd was wreed – maar ik bleef vrijheidshymnen
schrijven,
Vroeg voor gevallenen genâ.*

*Probeer o Muze, slechts naar Gods bevel te horen.
Vrees geen belediging, verlang ook geen laurier,
Sluit, als je op gevele of laster stuit, je oren –
En laat de domoor zijn plezier.*

Letterlijk zegt Poesjkin in de laatste regel: 'Ga geen

dispuut aan met een dwaas.'

Wat kan Poesjkin met deze regel bedoeld hebben?

Dwaasheid als thema

Wie enigszins vertrouwd is met Poesjkins oeuvre kan het niet ontgaan zijn dat hij in meerdere gedichten, verhalen en sprookjes iets of iemand als 'dwaas' typeert. Meer dan eens laat hij aan het eind van een verhaal op een verrassende manier naar voren komen hoe een hoofdpersoon zich vergiste – hoe dwaas hij in de verwickelingen die hij meemaakte en waarin hij handelde wel was. Het thema van de dwaasheid is voor Poesjkin buitengewoon belangrijk, zodat de stelling gerechtvaardigd is dat de laatste regel uit het genoemde gedicht wel eens hét levensdevies van Poesjkin geweest kan zijn: 'Ga niet disputeren met een dwaas'! Ofwel: volg je eigen weg, je eigen roeping en ga daarover niet in debat met iemand die je daarin – uit onbegrip – hindert.

Wat Poesjkin onder 'dwaasheid' verstaat, blijkt heel duidelijk uit misschien wel zijn bekendste verhaal: *Jevgeni Onegin*. In deze roman in dichtvorm ontpopt de hoofdpersoon, Jevgeni Onegin, zich als een dwaas. Hij weet niet met het leven om te gaan en vergist zich voortdurend, met alle gevolgen van dien. In mindere mate geldt dit voor bijna alle personen die de lezer in de roman ontmoet.